

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

6222

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a reg, al polígon 19, parcel·la 96, finca Son Suau, TM Felanitx. (exp. 231a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 9 de gener de 2026, i d'acord amb l'article 9.1 del text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, i el punt 8. d) de l'article 2 del Decret 10/2025, de 14 de juliol, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 13/2025, de 31 de juliol, pel qual es corregeixen els errors detectats en el Decret 10/2025,

RESOLC FORMULAR

L'Informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a reg, al polígon 19, parcel·la 96 del T.M. Felanitx.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

D'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III d'aquesta Llei, han de ser objecte d'avaluació ambiental simplificada els projectes inclosos en l'annex II d'aquesta Llei: *Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental simplificada*; grup 3: *Perforacions, dragatges i altres instal·lacions mineres i industrials*, punt a, 3. r *Perforacions per a l'abastiment d'aigua*.

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com una Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada i seguir el procediment establert a la secció 2a del capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes, títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

S'han de complir també les prescripcions dels articles 21 i 22 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears que li siguin d'aplicació.

2. Descripció i ubicació del projecte

El sondeig projectat s'ubicarà a la finca son Suau del polígon 19, parcel·la 96 del T.M. de Felanitx, amb una superfície total gràfica de la parcel·la de 3.678 m².

La parcel·la forma part de la base territorial d'una explotació agrària inscrita en el Registre Interinsular Agrari amb el número 24.411 com a Oci i Autoconsum.

El punt projectat està a les coordenades ETRS89 - UTM31N: x: 514297; y: 4369377; z: 127 m.

Segons l'exposat al document ambiental, l'objectiu de la sol·licitud és per ús de reguiu. Actualment, aquesta parcel·la es destina a la sembra de cereal en secà, però es té previst destinar 0,10 Ha d'aquesta parcel·la al cultiu d'arbres fruitals.

Els paràmetres d'explotació del sondeig projectat són els següents:

- Cabal màxim instantani 1 l/s.
- Ús de l'aigua: agrícola.
- Volum màxim anual: 500 m³.
- Profunditat de perforació prevista: 135 a 180 mm com a màxim.

El promotor indica que el sondeig es farà pel mètode de rotopercussió amb martell de fons. Per aplicar les condicions tècniques per a l'execució, l'equipament i la clausura del sondeig, aplica la normativa que recull el Pla Hidrològic de les Illes Balears, apartat 1.2.1 de l'annex 8 i justifica les profunditats de perforació projectades i les diferents fases per establir el sondeig.

Fins que s'instal·li la bomba d'extracció, es preveu cobrir la boca del sondeig amb una tapa metàl·lica, sense obertures laterals o superiors, que permetin accedir a ell voluntària o involuntàriament. La tapa s'ha de mantenir fins que s'equipi el sondeig amb els mecanismes d'elevació.

Quan s'instal·li la bomba elèctrica d'extracció, es col·locarà a la sortida del sondeig un tub piezomètric, una aixeta de mostreig i un comptador volumètric. La bomba s'instal·larà a una profunditat de cota prevista de 135 m.

El document ambiental descriu que, si es sobrepassa accidentalment la profunditat projectada, i es disposa d'un aquífer superior en explotació o si la litologia pot ser contaminant, s'ha de segellar el fons amb una lletada de ciment.

Una vegada feta la instal·lació, es bombarà fins a extraure aigua neta. El promotor especifica que es farà la desinfecció de l'aigua amb un producte adequat i d'acord amb el que s'indica a l'annex 8, punt 2.3.3, del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB) en vigor.

Si el sondeig fos negatiu (no es trobés aigua) o que la perforació hagi tingut problemes i s'hagi d'abandonar el pou, el projecte recull el procediment de segellar-lo per aïllar l'accés als nivells aquífers i per evitar accidents i possibles afeccions de l'aquífer per vessament de contaminants, d'acord amb l'article 125 del PHIB, i l'annex 8.

S'especifica que la clausura del sondeig ha de complir les següents condicions mínimes, tenint en compte que es tracta d'una clausura definitiva: a) Extreure els elements introduïts al terreny (canonada, bomba, etc.). b) Desinfectar el pou. c) Omplir l'espai obert amb materials que no tinguin interacció amb el medi i impedeixin la modificació d'aquest per factors externs.

A la fase d'abandonament s'estendrà una capa de terra i pedres a fi de restituir la situació prèvia a l'execució de l'obra.

El termini estimat d'execució dels treballs de perforació i entubat del sondeig és de 2 a 5 dies.

3. Resum del document ambiental

Anàlisi de les alternatives avaluades en el projecte:

El document ambiental recull les següents alternatives:

- Alternativa 0: no fer el sondeig.

Consisteix en no dur a terme l'execució del sondeig per destinar l'aigua a un ús agrícola de la explotació agrària d'en Baltasar Roig Adrover, i per tant, continuar amb el sistema de secà. El promotor no la considera viable ni rendible ja que la producció obtinguda per aquesta superfície de arbres fruitals en secà té uns rendiments baixos que perjudiquen seriosament el benefici amb respecte de la dedicació i despeses que requereix.

- Alternativa 1: Distribució de l'aigua per reguiu amb camió cisterna.

Consistiria en contractar un servei de distribució d'aigua amb camió a una entitat autoritzada per abastir un volum d'aigua. El contingut s'hauria d'emmagatzemar en bidons homologats, o fer servir un aljub, fet que obligaria a ocupar un espai de la parcel·la amb valor ambiental i generaria efectes directes sobre el medi. A més, l'origen de l'aigua transportada seria d'un aquífer veïnal que, segons el promotor, al no haver-hi una normativa que limiti el consum d'aigua, s'hi podria adquirir de manera recurrent, sense limitar el volum necessari per proveir les necessitats bàsiques que requereixen els arbres fruitals, i amb el consegüent malbaratament del recurs hídic.

També considera que el trànsit continu de vehicles pesants (camions cisterna) suposen una gran font de contaminació respecte a les emissions generades pels mitjans de transport per carretera, provocant problemes de salut per contaminació ambiental i impacte directe al medi que afavoreix el canvi climàtic, amb repercussions sobre els ecosistemes i la seva biodiversitat.

- Alternativa 2: Dur a terme l'execució del projecte (alternativa seleccionada).

El promotor considera aquesta l'opció més adequada per poder instal·lar un sistema de reg per degoteig i aprofitar la producció agrícola amb un rendiment econòmic. Justifica que la parcel·la ja es dedicava a l'agricultura, per tant, les labors culturals serien pràcticament les mateixes. A més, considera que aquest tipus de reg té una alta eficiència perquè s'aprofita al màxim el recurs hídic, evitant el mal ús de l'aigua de reguiu, la qual serà distribuïda per tubàries de polietilè fins al cultiu.

D'acord amb les consideracions descrites a l'Annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB, el document ambiental recull les següents fases, amb els possibles impactes ambientals, i planteja algunes mesures correctores per pal·liar-los:

Durant la fase de construcció es preveuen els següents impactes:

- Preparació d'accessos.
- Trasllat i emplaçament de la maquinària de perforació, eines, materials de construcció i altres elements per fer la perforació.
- Execució de la perforació, consum d'aigua, evacuació, acumulació i/o neteja o gestió dels detritus de perforació, treballs auxiliars (tall de trams filtrants, soldadura, reparacions puntuals, etc.).
- Generació de residus (RSU, manteniment, etc.)

Durant la fase de funcionament

- Extracció d'aigües subterrànies.
- Manteniment, reparacions o substitució dels equips d'extracció

Durant la fase d'abandonament es contemplen les següents possibles afeccions:

- Trasllat d'equips i maquinària per al segellat del sondeig (camió grua i camió amb saques de terra).
- Desmantellament de la infraestructura d'extracció i impulsió, inclosa l'extracció de l'entubat.
- Segellat de la perforació.
- Generació de residus (RSU, manteniment, etc.).

En el projecte es proposen les mesures reductores següents:

A mode resum, el promotor recull el compliment dels condicionants següents:

Per protegir la fauna i flora:

- Complir amb un calendari d'activitat: perforar fora del període de cria (març-juliol), evitar l'ús de maquinària pesant de nit i limitar la velocitat a 20 km/h per evitar atropellaments.
- Traslladar els animals trobats a zones segures i restaurar la vegetació fomentant la biodiversitat.
- Utilitzar exclusivament productes biodegradables i gestionar els residus selectivament.
- Complir amb el protocol d'abocaments: en cas de fuga, aturar l'obra, aplicar absorbents (sepiolita), retirar el material contaminat i protegir el sòl amb plàstics durant la reparació.

Per protegir l'aire, evitar els sorolls i evitar el canvi climàtic:

- Mantenir òptimament els equips i prohibir el treball nocturn.
- Reduir els temps de moviment de terres, cobrir els materials transportats i circular a baixa velocitat.

Per evitar la contaminació d'aigües (superficials i subterrànies):

- Protegir l'aqüífer: cimentar el cap de la captació amb una placa inclinada i un tub que sobresurti (30-50 cm) a fi d'evitar filtracions.
- Instal·lar comptadors i aixetes de mostreig, respectar les distàncies i volums autoritzats, i segellar adequadament el sondeig si s'abandona.

Per protegir el sòl i els béns materials:

- Repartir les terres inerts sobrants, però gestionar com a residu perillós qualsevol terra contaminada per abocaments tòxics.
- Transitar i aparcar només en camins o zones habilitades, delimitant l'àrea d'obra i minimitzant el temps d'exposició del sòl nu.
- Usar els equips revisats i coherents amb la normativa per garantir la seguretat dels béns.

Salut humana: garantir la potabilitat de l'aigua mitjançant el correcte segellat i cimentació de la captació i limitar els treballs a horari diürn per evitar molèsties.

Una vegada finalitzada l'obra, el promotor planteja un programa de seguiment per la vigilància ambiental en què indica:

- Adoptar mesures de control d'emissió de partícules a l'atmosfera i prevenció de contaminació pels serveis implantats, així com pel manteniment de la maquinària i vehicles.
- Revisar les dotacions concedides.
- Durant la fase d'explotació d'aigües subterrànies controlar

El promotor no especifica qui ha de dirigir les inspeccions i ni qui ha de certificar el compliment de les normes tècniques del projecte, d'acord amb el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

L'òrgan ambiental ha realitzat consulta a les següents administracions previsiblement afectades:

- Consell de Mallorca Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures. Direcció Insular de Territori i Paisatge.
- Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural. Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural.
- Servei de Protecció d'espècies del Departament de Medi Natural i Gestió Forestal. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Ajuntament de Felanitx
- Entitat ecologista GOB Mallorca i Amics de la Terra.

A l'expedient consta resposta del següent òrgan consultat:

1. Un informe tècnic del Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari, rebut al SAA el 15 de gener de 2025 (identificador VALIB 357564), que conclou el següent:

*«[...] En relació a l'expedient abans citat i vista la documentació presentada, la parcel·la forma part de la base territorial d'una explotació agrària inscrita en el **Registre Interinsular Agrari** amb el número 24.411 com a **Oci i Autoconsum**.*

No s'observa una activitat agrària rellevant a la parcel·la de 1.916 m², la qual és de terres de secà, segons el cadastre.

*Per tant, aquesta Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural, mitjançant el Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari, informa **desfavorablement** l'objecte del projecte, des del punt de vista agrari.»*

2. Un informe tècnic del Servei de Protecció d'Espècies que conclou:

«[...] Inform favorablement sobre el projecte de captació d'aigües subterrànies (sondeig) al polígon 19, parcel·la 96, Son Suau, T.M. Felanitx.

Aquest informe s'emet sense perjudici de l'obtenció d'altres informes o autoritzacions que puguin ser necessàries segons la legislació vigent.»

5. Elements significatius de l'entorn del projecte

1- Hidrologia subterrània: el sondeig projectat es troba sobre la massa d'aigua 1819M1 Sant Salvador.

En la informació recollida en l'Annex 8 Memòria: «Estat de les masses» corresponent a la Revisió del tercer cicle 2022-2027 del vigent Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB), l'estat d'explotació que pateix la massa d'aigua de San Salvador és superior al 80 % i la qualitat d'aigua és dolenta per l'**alt contingut en clorurs, el nivell dels quals es troba en ascens respecte dels valors de períodes anteriors**.

Aquest aqüífer està declarat com a Zona Vulnerable a la Contaminació de Nitrats (ZVCN), segons l'article 2 del Decret 18/2023, de 27 de març, pel qual es designen les zones vulnerables per la contaminació de nitrats procedent de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic.

A més, d'acord amb l'indicat a la Llei 21/2013, d'Avaluació Ambiental, l'efecte sinèrgic és aquell que es produeix quan l'efecte de la presència simultània de diversos agents (en aquest cas, sondeigs per l'explotació d'aigües subterrànies sobre la mateixa massa) suposen una incidència ambiental major que l'efecte de la suma de les seves incidències individuals contemplades de forma aïllada.

D'acord amb el capítol II. *De les concessions i autoritzacions d'aigües subterrànies*, l'article 113.7 del PHIB defineix la distància mínima entre captacions, llevat autorització escrita del propietari de l'aprofitament preexistent, serà la que recull el quadre 20 del PHIB vigent. Segons el cabal sol·licitat en el document ambiental (1 l/s), la distància mínima entre captacions alienes ha de ser de 200 m.

El sondeig aliè més pròxim al projectat es troba just a 200 metres del sondeig identificat amb el codi A_S_12707_Vigent-A_S_12707, ubicat a les coordenades ETRS89-UTM31N: x: 514231; y: 4369188; y: 130 m., que es correspon amb la finca del polígon 19, parcel·la 117, del T.M. de Felanitx.

Per tant, compleix amb la distància mínima entre captacions, d'acord amb la normativa vigent del PHIB.

2- Espais de rellevància ambiental, hàbitats, fauna i flora protegida:

La zona projectada per fer el sondeig no es troba dins cap espai de rellevància ambiental.

A la parcel·la no està cartografiat cap hàbitat prioritari ni singular.

La consulta al Bioatles (quadricula 501) mostra la presència de les següents espècies catalogades:

- Fauna: mussol banyut, Asio otus, falcó (falco peregrinus), serp de garriga (Macroprotodon Mautritanicus).
- Flora: garballó (Chamaerops humilis), cirerer de Betlem (Ruscus aculeatus), llampúdol (Rhamnus alaternus).

No es considera que les obres projectades pugin afectar aquestes espècies catalogades.

3- Vulnerabilitat del projecte enfront del risc d'accident greu o catàstrofe:

El punt projectat del nou sondeig està fora de la Zona d'Alt Risc d'Incendis Forestals (ZAR) segons el IV Pla Forestal 2015-2024 (Font: la cartografia del visor IDEIB. Consulta de data 19/12/2025).

No es detecten altres zones vulnerables per risc greu d'inundació (APR inundació) o catàstrofe.

4- Patrimoni cultural i històric: no consten elements patrimonials dins la parcel·la objecte d'aquest informe.

6. Consideracions tècniques

Després que el promotor aportàs una memòria agrícola per justificar la necessitat del sondeig per a ús de reg d'oci, i constatat que la massa d'aigua potencialment afectada no es troba en situació de sobreexplotació, d'acord amb l'article 123 del PHIB, aquest òrgan ambiental considera **que l'actuació no generara una afecció significativa sobre la massa d'aigua subterrània**. Aquesta conclusió s'emet sense perjudici d'un informe desfavorable emès pel Servei de Desenvolupament Agrari.

Per tot l'anterior, una vegada analitzats els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i atesa la naturalesa del projecte i la ubicació proposada, **no es prevenen efectes adversos significatius sobre el medi ambient** amb l'execució del projecte, sempre que s'apliquin les mesures preventives i correctores del document ambiental i les propostes en aquest informe.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies per reguïu al polígon 19, parcel·la 96 de la finca Son Suau al TM Felanitx, ja que no té efectes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures proposades al document ambiental, signat el mes de juny de 2024 pel tècnic responsable i de redacció del projecte, Julià Caldés Bauzá, enginyer tècnic de mines, i amb els següents condicionants:

1. El projecte s'ubica en una zona amb Vulnerabilitat a la Contaminació d'Aqüífers, per tant, s'ha d'aplicar el procediment recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous» del PHIB, i tenir especial cura a les fases de cimentació i desinfecció del sondeig.
2. Durant l'execució de les obres i el funcionament, s'han d'adoptar les màximes precaucions per a evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries, en compliment de la Llei 8/2019, de 19 de febrer de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.
3. Es comptarà amb material absorbent en cas de vessament accidental que haurà de ser gestionat per gestors autoritzats.
4. Les funcions de manteniment (canvi d'olis, abastiment de combustible, etc.) sempre es faran fora de la parcel·la on s'ubica el sondeig.
5. El director facultatiu farà el seguiment ambiental previst en el Document Ambiental per a les fases d'execució, funcionament i clausura amb la finalitat de disminuir l'impacte ambiental ocasionat pel projecte. Haurà de controlar la correcta aplicació, per part dels operaris, de les mesures establertes al document ambiental i als condicionants d'aquest informe ambiental (revisió de la maquinària, risc d'incendi, etc.).
6. Es garantirà la correcta gestió dels residus que es puguin produir i/o de qualsevol anomalia que es pugui detectar o produir a qualsevol de les fases del projecte.

Es recorda que:

1. En cas de ser necessari l'ús de bentonita al llot de perforació, el perforista haurà de valorar, si escau, la col·locació d'una bassa de llots adequada al volum necessari per evitar el seu vessament al terreny. Els residus seran gestionats d'acord amb la normativa vigent.
2. S'extremaran les precaucions en l'ús i manteniment adequat de la maquinària, s'hi aplicaran mètodes de treball que evitin la provocació d'espurnes, d'acord amb l'article 48.6.d de la Llei 43/2003, modificada pel RD 15/2022, que prohibeix l'ús de maquinària quan el risc

d'incendis sigui molt alt o extrem. Es pot consultar la pàgina alertafoc.caib.es per conèixer el nivell d'alerta d'incendi forestal per risc meteorològic.

3. El proveïment de benzina de la maquinària s'ha de realitzar dins les zones de seguretat i aclarides de combustible vegetal.
4. Aquesta captació d'aigües subterrànies només podrà utilitzar-se per ús de reguiu.

Es recomana que:

1. Ja que l'estat global de la massa d'aigua 1819M1 Sant Salvador és dolent, es considera recomanable comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua per part de l'òrgan substantiu, i així valorar-ne l'afecció global, abans de concedir-ne de noves i evitar que la massa entri en situació de sobreexplotació o que els valors dels paràmetres que defineixen l'estat qualitatiu de la massa puguin empitjorar.
2. Per a la instal·lació de la bomba d'extracció, sempre que sigui viable, s'inclourà la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per exemple, mitjançant plaques fotovoltaïques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.
3. En cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a l'extracció d'aigua de l'aquífer, atès l'ús de reguiu i amb l'objectiu d'afavorir un ús responsable de l'aigua, s'hauran d'instal·lar els sistemes de recollida de l'aigua de pluja adients per tal de facilitar la seva recollida i emmagatzematge per a la seva posterior utilització. Així mateix, el promotor del projecte s'haurà de preveure la instal·lació de sistemes de reg eficients necessaris per reduir el consum d'aigua i fer una revisió periòdica de les conduccions per detectar qualsevol pèrdua d'aigua.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Palma, a data de la signatura electrònica (13 de gener de 2026)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental
Paz Andrade Barberá

